

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Για τον πολιτισμό ούτε λέξη!

Τους τελευταίους μήνες κατακλυζόμαστε από όγκους οικονομο(ικ)ο-λογίας, από οικονομικά, οικονομίες, οικονομολόγους, εξοικονομήσεις, ακόμη και από ανοικονόμητες «κονόμες» και «κονομισιές» της διαφθοράς. Και μέσα στη συμφορά που μας βρήκε αυτό είναι, βέβαια, δικαιολογημένο και ρεαλιστικό. Αναρωτιέμαι όμως αν είναι εξίσου δικαιολογημένο και χρήσιμο για τον τόπο και για τις διαγραφόμενες εξελίξεις να μην ακούγεται λέξη για τον πολιτισμό. (...). Εκείνο που ισχυρίζομαι είναι ότι οι πολιτικές ηγεσίες όλων των κομμάτων δεν λένε λέξη για τον πολιτισμό! Δεν υπάρχει στον πολιτικό τους λόγο, στη σκέψη, στην επιχειρηματολογία, κυρίως στις πολιτικές προτάσεις και στην κριτική τους μια φανερή έγνοια για τον πολιτισμό, για την καλλιέργεια και την προβολή τού πολιτισμού. Το μεγαλύτερο κεφάλαιο αυτής της χώρας, το εσωτερικά και εξωτερικά αναγκαίο και αξιοποιήσιμο, απουσιάζει παντελώς από την πολιτική σκέψη και τον πολιτικό μας λόγο. Δεν σκέπτονται τουλάχιστον οι πολιτικοί ταγοί μας ότι στην παράδοση αυτής της χώρας ο πολιτισμός και ως λέξη και ως έννοια είναι συνυφασμένος με τον πολίτη και την πολιτική;

Πανοικονομισμός, λοιπόν. Πιστέψαμε ξαφνικά ότι τα πάντα (;) σ' αυτή την κρίση και για τα χρόνια που θα ακολουθήσουν θα λυθούν (;) με αυστηρά οικονομικά μέτρα και μόνο (;). Με το όνειρο μιας σωτήριας ραγδαίας και θεαματικής οικονομικής ανάπτυξης, η οποία δεν φαίνεται στον

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ορίζοντα ούτε γνωρίζουμε σε ποια παιδεία και προετοιμασία των πολιτών θα στηριχθεί; Στη νοοτροπία και «την οικονομία της κονόμας» που εκθρέψαμε; Ποιο ανθρώπινο δυναμικό κοινωνικά ευαισθητοποιημένο, ψυχικά και πνευματικά καθαρμένο, παιδευτικά και πολιτιστικά ετοιμασμένο θα επωμιστεί το ασήκωτο φορτίο της ανάπτυξης;

Εδώ, λοιπόν, ανακύπτει ένα μείζον θέμα ουσίας που καταπλακώθηκε από την οικονομική συγκυρία: πώς θα αξιοποιήσουμε τώρα, που το χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ άλλοτε, το κεφάλαιο του πολιτισμού μας. Πώς θα ξεκινήσει ο αγώνας να ανασυρθεί ο πέπλος της απαξίωσης που καλύπτει τη χώρα μας; Θα το αντέξουμε άλλο να είμαστε προκλητικά απόντες εκεί που άρχισαν να προβάλλουν τον πολιτισμό τους σωρηδόν Ρουμάνοι, Βούλγαροι, ακόμη και Σκοπιανοί, για να μην αναφερθώ στη μακρόχρονη, συστηματική, στρατηγικά στοχευμένη και επιτυχημένη πολιτιστική δραστηριότητα των Άγγλων (British Council), των Γάλλων (Institut Francais), των Γερμανών (Goethe), των Ισπανών (Thervantes) και τόσων άλλων; Τώρα και στο άμεσο μέλλον είναι που χρειάζονται μεγάλες ποιοτικές εκδηλώσεις για τον ελληνικό πολιτισμό στις χώρες της Ευρώπης, αλλά και της Αμερικής και της Ασίας, τον παλαιότερο και το σύγχρονο: τον παλαιότερο πολιτισμό μας, που πρέπει να λειτουργεί ως σταθερή υπόμνηση της συμβολής της Ελλάδος σ' αυτό που αποτελεί το Δυτικό και γενικότερα τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό, και καθόλου λιγότερο το νεότερο και σύγχρονο πολιτισμό μας (τη μουσική, τη λογοτεχνία, τα εικαστικά, το θέατρο, τον κινηματογράφο, την αρχιτεκτονική, τη διάνοηση, την επιστήμη, την παράδοση, την ορθοδοξία και, φυσικά, το άλλο μεγάλο μας κεφάλαιο, την ελληνική γλώσσα).

Το έχω ξαναγράψει. Ποιες ενέργειες και ποιες συσπειρώσεις έγιναν ποτέ από τη χώρα μας στο πλαίσιο μιας ευρύτερης παιδευτικής και πολιτιστικής εξωτερικής πολιτικής, ώστε να μη φύγουν τα κλασικά ανθρωπιστικά γράμματα από την ευρωπαϊκή σχολική εκπαίδευση; Αυτά που γαλουχούσαν επί χρόνια χιλιάδες Ευρωπαίων πολιτών με μορφές, πρότυπα, μηνύματα και αξίες, με ανεπανάληπτα κείμενα, που τους έκαναν να τιμούν την Ελλάδα και τον πολιτισμό της και να θέλουν να επισκεφθούν την Αθήνα με τον Παρθενώνα, την Ολυμπία, την Επίδαυρο, τις Μυκήνες, τη Βεργίνα, την Ιθάκη, τα νησιά μας. Πώς κατόπιν αυτής της αδράνειας και της ολιγωρίας μας να μην επικρατήσει – με τη βοήθεια ποικίλων συμφερόντων

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

και άστοχων δικών μας χειρισμών – αυτή η γενικευμένη σχεδόν απαξίωση, της οποίας η κορυφή μόνο του παρόβουνου είναι η οικονομική απαξίωση και κατακραυγή; Με δικές μας ενέργειες και παραλείψεις φτάσαμε να ντρεπόμαστε αυτόν τον καιρό στο εξωτερικό να λέμε ότι είμαστε Έλληνες, ένα όνομα και έναν τίτλο καταγωγής που τον φέρναμε με περηφάνια και πολιτιστικό και ηθικό αντίκρυσμα κάποια χρόνια πριν.

Μήπως υπό τις συνθήκες αυτές, από τα ραπίσματα που δεχθήκαμε και δεχόμαστε, παθόντες πλέον και (ας ελπίσουμε) μαθόντες, είναι καιρός και ευκαιρία να αφυπνιστούμε και να αναλάβουμε – παράλληλα και υποστηρικτικά προς την προσπάθεια της οικονομικής μας ανάκαμψης – κι έναν αγώνα πολιτιστικής ανάκαμψης με τη χάραξη μιας γενναίας πολιτιστικής πολιτικής εντός και εκτός Ελλάδος; Με πρωτοβουλία της πολιτικής ηγεσίας του αρμόδιου Υπουργείου και του ίδιου ίσως του Πρωθυπουργού, για να δοθεί η δέουσα βαρύτητα, μήπως ήλθε η ώρα να κληθούν και να στέρξουν οι μεγάλοι οικονομικοί παράγοντες της χώρας να συμμετάσχουν στη χάραξη μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής προβολής τού ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό και να τη στηρίξουν οικονομικά στον αγώνα ανατροπής της απαξίωσης που πλήττει την πατρίδα μας; Αυτή τη φορά, ας μη τους φωνάξουμε μόνο για να δώσουν χρήματα, αλλά ας ακούσουμε τι έχουν να πουν γι' αυτό το κοινό και μεγάλο θέμα.

Τέλος, δεν είναι η ώρα – αφού μιλάμε τόσο για ανάπτυξη – να συνδυαστεί μια τέτοια οργανωμένη προσπάθεια μ' έναν άμεσο σχεδιασμό ανάπτυξης του πολιτισμικού τουρισμού, που θα απέφερε σημαντικούς πόρους στον τομέα ανάπτυξης της χώρας μας; Πώς έγινε η Βιέννη της (όχι γιγάντιας οικονομικά) Αυστρίας πόλος έλξεως εκατομμυρίων τουριστών με πολιτιστικά ενδιαφέροντα; Ή μήπως ο πολιτισμός για μας αποτελεί πολυτέλεια που – όπως μέχρι τώρα – κρίνουμε ότι δεν χρειάζεται να μας απασχολήσει ιδιαίτερα;

Γ. Μπαμπινιώτη, εφημερίδα το Βήμα, 13 / 06 / 2010

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 150 περίπου λέξεις.

[Μονάδες: /25]

2. Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει το κείμενο που κάνατε περίληψη; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά αυτού του κειμενικού είδους;

[Μονάδες: /5]

3. α) Στο κείμενο που κάνατε περίληψη χρησιμοποιούνται αλληπάλληλες ρητορικές ερωτήσεις. Ποια η λειτουργία των ερωτήσεων αυτών; β) Να εντοπίσετε τέσσερις φράσεις του κειμένου, στις οποίες η γλώσσα χρησιμοποιείται συνυποδηλωτικά.

[Μονάδες: /5]

4. α) «*πώς θα αξιοποιήσουμε τώρα, που το χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ άλλοτε, το κεφάλαιο του πολιτισμού μας*»: Να μετατρέψετε την παραπάνω περίοδο του κειμένου στην αντίθετη σύνταξη. Πότε ένας συγγραφέας χρησιμοποιεί Ενεργητική και πότε Παθητική σύνταξη; β) Να σχολιάσετε τη λειτουργία των σημείων στίξης στις παρακάτω περιόδους του κειμένου: *Πιστέψαμε ξαφνικά ότι τα πάντα (;) σ' αυτή την κρίση και για τα χρόνια που θα ακολουθήσουν θα λυθούν (;) με αυστηρά οικονομικά μέτρα και μόνο (;), «την οικονομία της κονόμας», Μήπως υπό τις συνθήκες αυτές, από τα ραπίσματα που δεχθήκαμε και δεχόμαστε, παθόντες πλέον και (ας ελπίσουμε) μαθόντες ...*

[Μονάδες: /5]

5. Να δώσετε από μία συνώνυμη λέξη για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις της πρώτης παραγράφου και από μία αντώνυμη λέξη για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις της τρίτης παραγράφου;

[Μονάδες: /5]

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

6. «Ποιο ανθρώπινο δυναμικό κοινωνικά ευαισθητοποιημένο, ψυχικά και πνευματικά καθαρμένο, παιδευτικά και πολιτιστικά ετοιμασμένο θα επωμιστεί το ασήκωτο φορτίο της ανάπτυξης;». Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 100 – 120 λέξεων την παραπάνω φράση του κειμένου.

[Μονάδες: /10]

7. Ο συγγραφέας στο κείμενό του χρησιμοποιεί την έννοια του πανοικονομισμού. Αφού εξηγήσετε την έννοια αυτή και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει διάφορες πτυχές της προσωπικότητας του σύγχρονου ανθρώπου, να προτείνετε συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους μπορεί η πρόοδος του πολιτισμού να αποτελέσει σήμερα παράγοντα αντιμετώπισης του οικονομικού και κοινωνικού αδιεξόδου που ταλανίζει τους πολίτες όλων των ανεπτυγμένων κοινωνιών τα τελευταία χρόνια (500 – 600 λέξεις). Υποθέστε ότι το κείμενό σας θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα.

[Μονάδες: /40]

ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Η αποπολιτικοποίηση των νέων

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται ως α-πολιτική. Φαινόμενο της είναι η αποχή των πολιτών από τα κοινωνικά και πολιτικά δράματα καθώς και η εκλογή στα κοινά ανθρώπων που είναι γνωστοί για τις καλλιτεχνικές, αθλητικές, τηλεοπτικές τους ενασχολήσεις και όχι για τις πολιτικές τους απόψεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η μεγάλη αποχή των πολιτών, και κυρίως των νέων, από τις πρόσφατες αυτοδιοικητικές εκλογές. Το ποσοστό αυτό έφτασε στο 54% και είναι μεγαλύτερο από κάθε άλλη φορά.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

Αυτό είναι ένα γεγονός που πρέπει να προβληματίσει όλους, μα περισσότερο τους πολιτικούς και όσους ασχολούνται με την πολιτική. Η νεολαία είναι αυτή που έχει τη δύναμη και τα προσόντα να επέμβει δυναμικά στην εξέλιξη της κοινωνίας, ωστόσο έχει αποστασιοποιηθεί από όλα αυτά.

Τι οδήγησε τους νέους να υιοθετήσουν μια τέτοια στάση; Το κλίμα της εποχής, στο οποίο κυριαρχούν η αδικία, η ανισότητα, η αναξιοκρατία, η ανηθικότητα, η υποκρισία των πολιτικών και η ασυνέπεια των ενηλίκων. Οι ρυθμοί, επίσης, των σύγχρονων υπερκαταναλωτικών κοινωνιών που είναι τόσο γρήγοροι και δεν επιτρέπουν σε κανέναν να σκεφτεί κάτι άλλο πέρα από τα προσωπικά του προβλήματα. Η αδιαφορία της πολιτικής για τους νέους. Οι πολιτικοί είτε έχουν ξεχάσει τους λόγους εκλογής τους είτε έχουν απορροφηθεί τόσο πολύ από τις προσωπικές τους φιλοδοξίες, ώστε δεν αντιλαμβάνονται ότι η νεολαία χρειάζεται μέριμνα, για να καταφέρει να εξελιχθεί. Οι προσταγές της “μόδας”. Οι νέοι συνηθίζουν να ακολουθούν τη μάζα, χωρίς να έχουν επίγνωση των ενεργειών τους. Η ιδεολογική σύγχυση που επικρατεί στις κοινωνίες. Δεν υπάρχει ξεκάθαρος ιδεολογικός προσανατολισμός των κομμάτων, καθώς πολλά από αυτά αντιμετωπίζουν το θέμα της επιβίωσης και αναζητούν καινούργιους ψηφοφόρους.

Όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, αποτελούν λόγους που οδηγούν τη νεολαία σε α-πολιτική συμπεριφορά. Επειδή, όμως, αυτό είναι ένα σοβαρό ζήτημα, θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για την αντιμετώπισή του.

Πρώτα από όλα, για να είναι ενεργή η παρουσία των νέων στην πολιτική ζωή, θα πρέπει να αντιληφθούν την ύπαρξη ηθικής και αξιών. Θα πρέπει να βιώσουν ένα κράτος δικαίου, το οποίο θα τους προσφέρει ασφάλεια και θα τους αντιμετωπίζει με ισοτιμία. Θα πρέπει να αισθανθούν πως οι ίδιοι συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων και δεν περιορίζονται στην άκριτη εφαρμογή τους.

Τα ίδια τα κόμματα θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να συμβαδίσουν με τις εξελίξεις της εποχής. Παράλληλα με τις διαχρονικές αξίες που υπηρετούν, να παρουσιάσουν μια εκσυγχρονισμένη εικόνα και γλώσσα, ώστε να αποδείξουν στους νέους ότι τους κατανοούν και έχουν τη δύναμη να πορευθούν πλάι τους και να τους στηρίξουν. Σ' αυτό σημαντικό

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

ρόλο θα παίξουν και οι πολιτικές νεολαίες με πιο ουσιαστική και εποικοδομητική εργασία.

Φυσικά, και οι ίδιοι οι νέοι οφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι η αδιαφορία και η μη συμμετοχή τους στα πολιτικά δρώμενα ζημιώνει κατά κύριο λόγο τους εαυτούς τους. Θα πρέπει να στοχεύουν στην πολιτική συμμετοχή. Γιατί οι νέοι άνθρωποι έχουν μεγαλύτερη συναίσθηση των κοινωνικών προβλημάτων, καθώς πολλά από αυτά απασχολούν ιδιαίτερα τους ίδιους, όπως η παιδεία, η ανεργία, η εγκληματικότητα. Ακόμη, πολλά θέματα έχουν τη δυνατότητα να τα διαχειριστούν με μεγαλύτερη αντίληψη και ταχύτητα, όπως θέματα που σχετίζονται με την τεχνολογία. Η νέα γενιά οφείλει να εκφράσει την άποψή της χωρίς φόβο.

Για να επιτευχθεί, όμως, αυτό, χρειάζεται να υπάρξει υγιής πολιτική διαπαιδαγώγηση από όλους τους φορείς αγωγής. Πρωταρχικό ρόλο παίζει, βέβαια, η οικογένεια, η οποία οφείλει να προωθήσει τον διάλογο, τον σεβασμό, την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και να αποτελέσει παράδειγμα δημοκρατικότητας για τους νέους. Στη συνέχεια, το σχολείο θα πρέπει να συμβάλει στη μετάγχιση ηθικών αξιών, στην ενίσχυση της αυτενέργειας και στην ανάληψη πρωτοβουλιών, ώστε να αναβαθμιστεί ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων και, αργότερα, η αυτονομία των φοιτητικών κινημάτων.

Στη σωστή πολιτική διαπαιδαγώγηση των νέων μπορούν να συμβάλουν φυσικά και τα ΜΜΕ και οι πνευματικοί άνθρωποι. Τα ΜΜΕ, χρησιμοποιώντας ορθά τη δύναμη που διαθέτουν, προβάλλοντας το ήθος, την αξιοπρέπεια, την πολυφωνία και την αποκάλυψη της αλήθειας. Οι πνευματικοί άνθρωποι, δίνοντας το παράδειγμα, αλλά και χρησιμοποιώντας το κύρος τους, ώστε να αφυπνίσουν τις συνειδήσεις και να τονώσουν την ατομική και κοινωνική ευθύνη των νέων.

Η σωστή πολιτικοποίηση των νέων θα οδηγήσει στο ενδιαφέρον και την ευθύνη για την επίλυση πολιτικών και κοινωνικών προβλημάτων. Γι' αυτό όλοι οι αρμόδιοι φορείς οφείλουν να τους πολιτικοποιήσουν ορθά. Βέβαια, από τη στιγμή που όλο το κοινωνικό σύστημα περιφρονεί τη γνήσια πολιτικοποίηση, θα είναι θαύμα οι νέοι να ασχοληθούν σοβαρά με την

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

πολιτική. Ωστόσο, δεν είναι ακατόρθωτο. Η ενεργή και γόνιμη συμμετοχή των νέων στη πολιτική θα οδηγήσει και σε κοινωνική πρόοδο.

Ημερομηνία: 07/04/2011

Γράφει ο Χρήστος Χολέβας, χειρουργός οδοντίατρος, υποψήφιος διδάκτορας Ιατρικής ΑΠΘ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να αποδώσετε την περίληψη του κειμένου σε 120 – 150 λέξεις.
[Μονάδες: /25]
2. «Η νεολαία είναι αυτή που έχει τη δύναμη και τα προσόντα να επέμβει δυναμικά στην εξέλιξη της κοινωνίας, ωστόσο έχει αποστασιοποιηθεί από όλα αυτά»: Να αναπτύξετε την άποψη αυτή του συγγραφέα σε μία παράγραφο 80 – 100 λέξεων.
[Μονάδες: /15]
3. α) Τι εξυπηρετεί το ρητορικό ερώτημα της 3ης παραγράφου του κειμένου; β) Ποιος είναι ο ρόλος της 4ης παραγράφου στη δομή του κειμένου;
[Μονάδες: /10]
4. α) *ενασχολήσεις, ξεχάσει, μέριμνα, επίγνωση, προσανατολισμός*:
Να αποδώσετε με συνώνυμους όρους τις παραπάνω λέξεις του κειμένου. β) *εξέλιξη, ασυνέπεια, επιτρέπουν, ενεργή, αποκάλυψη*:
Να αποδώσετε με αντώνυμους όρους τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
[Μονάδες: /10]
5. Με αφορμή το συγκεκριμένο άρθρο αναλαμβάνετε να αναπτύξετε σε ένα δοκιμακό κείμενο τις κυριότερες αιτίες αδιαφορίας των

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**
νέων για τα κοινά και να προτείνετε τρόπους με τους οποίους το
σχολείο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια της πολιτικής
συνείδησης του νέου σήμερα (500 – 600 λέξεις).

[Μονάδες: /40]

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΤΑ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**
**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

1. Το κείμενο του Γ. Μπαμπινιώτη αναφέρεται στην αδιαφορία που επιδεικνύουν οι Έλληνες για την προβολή του πολιτισμού τους κατά τα τελευταία χρόνια. Ειδικότερα, είναι αλήθεια ότι σήμερα οι συζητήσεις που γίνονται αφορούν την οικονομική ύφεση και καλύπτουν οποιονδήποτε προβληματισμό για την ελλιπή προβολή του ελληνικού πολιτισμού. Ωστόσο, όσοι μιλούν για την αναγκαιότητα ανάκαμψης στον οικονομικό τομέα δεν κατανοούν ότι είναι αδύνατον να επέλθει η οικονομική ανάπτυξη σε μια κοινωνία, της οποίας οι πολίτες δεν έχουν σφαιρική μόρφωση και ενδιαφέρον για τον πολιτισμό. Μάλιστα, σήμερα είναι σημαντικό να προβληθεί τόσο ο αρχαίος όσο και ο νεοελληνικός πολιτισμός, οι οποίοι θα αντισταθμίσουν την εκτεταμένη επιβολή των ξένων πολιτιστικών προτύπων. Βέβαια, για να επιτευχθούν τα παραπάνω, θα πρέπει να εργαστούν οι αρμόδιοι φορείς, ώστε να εκλείψουν φαινόμενα που υποβαθμίζουν την αξία του ελληνικού πολιτισμού και συμβάλλουν σε δυσμενείς για τον ελληνισμό εξελίξεις, όπως είναι η κατάργηση της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας σε ξένα σχολεία και πανεπιστήμια. Συνεπώς, χρέος των πολιτικών και των φορέων είναι να εκπονηθούν σχέδια προώθησης του ελληνικού πολιτισμού διεθνώς, ώστε την οικονομική πρόοδο να διαδεχθεί η πολιτιστική ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι η

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

προβολή του πολιτισμού και ο συνδυασμός του με τις τουριστικές δραστηριότητες μπορούν να συμβάλουν σήμερα στην πολυπόθητη οικονομική ανάπτυξη, στόχος που έχει ήδη επιτευχθεί και σε άλλες πόλεις της Ευρώπης.

2. Το κείμενο που δίνεται προς εξέταση είναι επιφυλλίδα. Η επιφυλλίδα είναι ένας τύπος κειμένου που αναφέρεται σε διάφορα θέματα (φιλολογικά, επιστημονικά, κοινωνικά, καλλιτεχνικά, πολιτικά). Δημοσιεύεται σε εφημερίδα σε ορισμένη θέση και χωρίζεται συνήθως από την υπόλοιπη ύλη με ολοσέλιδη ή μικρή γραμμή. Στο παρελθόν η θέση αυτή ήταν κατά κανόνα στο κάτω άκρο της σελίδας, αλλά στην εποχή μας η θέση της επιφυλλίδας ποικίλλει από εφημερίδα σε εφημερίδα. Ο επιφυλλιδογράφος μπορεί να ξεκινήσει από ένα επίκαιρο θέμα, αλλά δεν μένει προσκολλημένος στο επίκαιρο. Προχωρεί σε παρατηρήσεις και σκέψεις διαχρονικού χαρακτήρα και γενικότερου ενδιαφέροντος. Γι' αυτό το λόγο επισημαίνεται στο Λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη του Α. Π. Θ. ότι είναι «κείμενο δοκιμιακού χαρακτήρα». Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, πρέπει να τονίσουμε ότι τα όρια ανάμεσα στην επιφυλλίδα και στο άρθρο δεν είναι εντελώς ευδιάκριτα και γι' αυτό άλλωστε, σύμφωνα με άλλα λεξικά «η επιφυλλίδα ορίζεται ως «άρθρο δημοσιευμένο στο κάτω άκρο της εφημερίδας, που χωρίζεται από την υπόλοιπη ύλη με οριζόντια γραμμή». Μπορούμε, επομένως, να πούμε ότι η επιφυλλίδα είναι ένα είδος σύντομου άρθρου. Ο όρος επιφυλλίδα είχε εξάλλου, στο παρελθόν και μια δεύτερη σημασία. Επιφυλλίδα ονομαζόταν, επίσης, και ένα λαϊκό ανάγνωσμα, συνήθως μυθιστόρημα, που δημοσιευόταν τμηματικά, σε συνέχειες στην εφημερίδα.

3. α) Με τις ρητορικές ερωτήσεις ο συγγραφέας δίνει ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο, εμπλέκει τον αναγνώστη συναισθηματικά στα γραφόμενα, δίνει ειρωνική χροιά στο λόγο του και προβληματίζει τον αναγνώστη, αφού διατυπώνει ερωτήσεις, οι απαντήσεις των οποίων είναι λίγο – πολύ αυτονόητες ή δεδομένες. Τέλος, οι ρητορικές ερωτήσεις στο κείμενο λειτουργούν και ως

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

έναυσμα για το συγγραφέα, προκειμένου να αναπτύξει την επιχειρηματολογία του περαιτέρω. β) *ένα μείζον θέμα ουσίας που καταπλακώθηκε από την οικονομική συγκυρία, να ανασυρθεί ο πέπλος της απαξίωσης που καλύπτει τη χώρα μας, κατακλυζόμαστε από όγκους οικονομολογίας, θα επωμιστεί το ασήκωτο φορτίο της ανάπτυξης;*

4. α) *Πώς θα αξιοποιηθεί τώρα, που το χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ άλλοτε, το κεφάλαιο του πολιτισμού μας (από εμάς);* Με την Ενεργητική σύνταξη ο συγγραφέας δίνει έμφαση στο δράστη της ενέργειας – το υποκείμενο της πρότασης, ενώ με την Παθητική σύνταξη ο συγγραφέας δίνει έμφαση στο ρήμα – την ίδια την ενέργεια. Επίσης, με την Ενεργητική σύνταξη δίνεται ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο, ενώ με την Παθητική σύνταξη δίνεται επισημότητα και αντικειμενικότητα στο λόγο. β) Τα ερωτηματικά μέσα στην παρένθεση χρησιμοποιούνται για να δηλωθεί η ειρωνική διάθεση του συγγραφέα και η αμφιβολία του που αφορά το αν πράγματι υπάρχουν άνθρωποι σήμερα που πιστεύουν ότι θα λυθούν τα προβλήματα της οικονομίας με τη λήψη μέτρων λιτότητας και τον παραγκωνισμό του πολιτισμού. / η φράση που τίθεται μέσα στα εισαγωγικά δείχνει τη μεταφορική χρήση των λέξεων αλλά και την ειρωνική διάθεση του συγγραφέα, ο οποίος κατακρίνει την κερδοσκοπική και ωφελμιστική αντιμετώπιση της ζωής από το σύγχρονο άνθρωπο που πλήττεται από την οικονομική ύφεση. / οι λέξεις που τίθενται μέσα στην παρένθεση αποτελούν σχόλιο του συγγραφέα που τίθεται παρενθετικά και εμβόλιμα στο κείμενο.
5. *πραγματικό, ωφέλιμο, ενδιαφέρον, ηγέτες, συνδεδεμένος / ασήμαντο, παρόντες, βραχύχρονη, ανοργάνωτη, ανεπιτυχής.*
6. *«Ποιο ανθρώπινο δυναμικό κοινωνικά ευαισθητοποιημένο, ψυχικά και πνευματικά καθαρμένο, παιδευτικά και πολιτιστικά ετοιμασμένο θα επωμιστεί το ασήκωτο φορτίο της ανάπτυξης;».* Πράγματι, όταν σε μια κοινωνία εκλείπει η πολιτιστική ανάπτυξη, οι άνθρωποι παραμένουν στάσιμοι, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη την προσπάθειά τους να εργαστούν με σκοπό την πρόοδο και την οικονομική ανάκαμψη. Αντίθετα, για να επιτευχθεί η

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

πολυπόθητη ανάκαμψη, χρειάζονται ευαισθητοποιημένοι πολίτες που θα κατανοήσουν την ανάγκη για εργασία και προσφορά, άνθρωποι που θα συναισθανθούν βαθιά τη σημασία της αλληλεγγύης και της συνεργασίας για την καταπολέμηση των νοσηρών φαινομένων και την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων. Αυτοί οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν σφαιρική μόρφωση και αντικειμενική ενημέρωση για τα προβλήματα, αλλά και επίγνωση των δυσκολιών, ώστε να είναι σε ετοιμότητα να καταβάλουν κάθε απαραίτητη προσπάθεια για να εξαλείψουν τις δυσμενείς καταστάσεις που τις δημιουργούν και εμποδίζουν την εξάλειψή τους. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι μόνο οι άνθρωποι που κατανοούν την ανάγκη της αναβάθμισης του πολιτισμού είναι εκείνοι που μπορούν να αναλάβουν το δύσκολο έργο της προαγωγής της κοινωνικής ζωής και της υπέρβασης των δύσκολων προβλημάτων που μαστίζουν σήμερα την οικονομική ζωή των κοινωνιών.

7. Πολιτισμός: σανίδα σωτηρίας και διέξοδος από την οικονομική κρίση

Τα τελευταία χρόνια οι άνθρωποι σε ολόκληρο τον πλανήτη βιώνουν μια ιδιαίτερα δυσάρεστη κατάσταση. Η κατάσταση αυτή, η οποία χαρακτηρίζεται ως «οικονομική ύφεση», δεν περιορίζεται στο επίπεδο της οικονομίας, αλλά σηματοδοτεί μια κρίση που επεκτείνεται και στο επίπεδο των αξιών, των ηθών και, γενικότερα, του πολιτισμού. Για να βρουν διέξοδο σε αυτή τη νοσηρή κατάσταση, οι άνθρωποι στρέφονται στον πανοικονομισμό, τη συσχέτιση δηλαδή όλων των δεδομένων της ζωής με το χρήμα και τον πλούτο, γεγονός που πιστοποιείται με την εμμονή που επιδεικνύουν για τη συσσώρευση υλικών αγαθών. Ωστόσο, αυτή η επιδίωξη επιφέρει ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες σε όλες τις πτυχές της ανθρώπινης προσωπικότητας και, τελικά, δεν αποτελεί και την ενδεδειγμένη λύση στο αδιέξοδο της οικονομικής και γενικότερης ηθικής παρακμής.

Μια από τις αρνητικές αυτές συνέπειες είναι η κυριαρχία του «φαίνεσθαι» έναντι του «είναι». Μπλεγμένοι στα δίχτυα του

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

υλιστικού προτύπου ζωής, οι άνθρωποι δεν κατανοούν ότι η πραγματική αξία της ζωής αφορά τη διάπλαση μιας αληθινής προσωπικότητας, ενός πολυδιάστατου χαρακτήρα με ηθικές αρχές και αξίες. Αντιθέτως, αυτοί καταναλώνουν υλικά αγαθά και προσηλώνονται στη δημιουργία μιας εντυπωσιακής εμφάνισης, πιστεύοντας ότι έτσι θα κερδίσουν την κοινωνική καταξίωση και θα ικανοποιήσουν τη ματαιοδοξία τους. Μια τέτοια τακτική, ωστόσο, είναι λανθασμένη, αφού ο φτηνός εντυπωσιασμός και η δημιουργία εντυπώσεων που στηρίζονται στα υλιστικά πρότυπα ζωής είναι εφήμερη λύση στα προβλήματα που ταλανίζουν το σύγχρονο άνθρωπο και τα οποία είναι πολύ βαθύτερα.

Εξάλλου, η εμμονή με τη συσσώρευση του πλούτου δημιουργεί στο άτομο συμπλέγματα κατώτερότητας, ιδίως όταν αυτό δεν μπορεί να εξασφαλίσει τον επιθυμητό αριθμό αγαθών. Αναλυτικότερα, στην προσπάθειά του να καλύψει τις αυξανόμενες ανάγκες του το άτομο αγχώνεται και μπαίνει σε έναν φαύλο κύκλο υπερεργασίας και κατανάλωσης, προκειμένου να αντεπεξέλθει στον καταναλωτικό τρόπο ζωής. Με τον τρόπο αυτόν, ωστόσο, δεν μπορεί να βρει εσωτερική γαλήνη, αφού είναι δέσμιος των πλασματικών αναγκών που το ίδιο έχει δημιουργήσει στην προσπάθειά του να πλουτίσει και να ξεχωρίσει από τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας. Συνεπώς, αυτός ο τύπος ανθρώπου ταλανίζεται από το καθημερινό άγχος που τον «στοιχειώνει» και τον βάζει σε μια αμείλικτη «κούρσα», της οποίας το τέλος σφραγίζεται από τη νίκη στον αγώνα του ξέφρενου ανταγωνισμού.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθούν οι συνέπειες του νοσηρού αυτού φαινομένου και στον ηθικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα, τα άτομα στην προσπάθειά τους να λύσουν τα οικονομικά τους προβλήματα καταφεύγουν σε ανήθικες και παράνομες ενέργειες, που συνιστούν εγκληματικές πράξεις, όπως είναι η έκδοση ακάλυπτων επιταγών, η οικονομική εκμετάλλευση των συνανθρώπων τους και άλλα. Τέτοιες ενέργειες, όμως, δεν μπορούν να είναι ποτέ αποτελεσματικές, καθώς είναι πιθανό να στοιχίσουν την ελευθερία του ατόμου και να το καταστήσουν υποχείριο του χρήματος, ένα όν που θα έκανε τα πάντα για να αντεπεξέλθει σε αυτήν τη μάχη της επικράτησης. Με λίγα λόγια, η

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

εντύπωση ότι η επίλυση όλων των προβλημάτων θα επέλθει με την απόκτηση χρημάτων καθιστά τον άνθρωπο ανήθικο και απευαισθητοποιημένο σε ό,τι δεν αφορά την ικανοποίηση των υλικών αναγκών του και την απόκτηση υλικών αγαθών.

Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι ο πανοικονομισμός δεν μπορεί να αποτελέσει τη λύση στο αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται εγκλωβισμένος ο σύγχρονος άνθρωπος. Μόνο η στροφή στον πολιτισμό, τις ανθρωπιστικές αξίες και τα ιδανικά θα μπορούσαν να αποτελέσουν τρόπο αντιμετώπισης της πολυδιάστατης κρίσης που μαστίζει την ανθρωπότητα σήμερα.

Αναλυτικότερα, η στροφή προς τα γράμματα και τις τέχνες θα μπορούσε να βοηθήσει τον άνθρωπο να προσανατολιστεί ξανά και να οδηγηθεί στο δρόμο της ανάπτυξης και της προόδου. Ειδικότερα, τα έργα τέχνης με τα αναλλοίωτα ανθρωπιστικά μηνύματα που μπορούν να μεταλαμπαδεύσουν στους ανθρώπους και τα οποία έχουν δοκιμαστεί μέσα στους αιώνες θα βοηθήσουν τις κοινωνίες να επανατοποθετήσουν στο κέντρο του ενδιαφέροντος τις χαμένες αξίες και τα αλλοιωμένα ιδανικά, που καθιστούν τον άνθρωπο αξιοπρεπή και αλτρουιστή. Εξάλλου, η επαφή με την τέχνη αποσπά τον άνθρωπο από εφήμερες και επιφανειακές ενασχολήσεις και προβληματισμούς και τον μυεί στα υψηλά νοήματα και ερωτήματα που σχετίζονται με την ανθρώπινη ύπαρξη και την αξία της ζωής, απαλλάσσοντάς τον από ψευτοδιλήμματα, τα οποία μόνο εποικοδομητικά δεν μπορεί να είναι.

Ρόλο – και μάλιστα διόλου ευκαταφρόνητο – στην αντιμετώπιση του προβλήματος μπορεί να διαδραματίσει και η τεχνολογία, που αποτελεί σημαντικό πυλώνα του σύγχρονου πολιτισμού. Πιο συγκεκριμένα, τα επιτεύγματα της τεχνολογίας, που έχουν βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν για να περιορίσουν την ανθρώπινη δυστυχία, τον πόνο και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι σύγχρονες βιομηχανικές μονάδες θα εξαλείψουν την πείνα, την εξαθλίωση και τη φτώχεια με την παραγωγή πληθώρας υλικών αγαθών, ενώ τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να διαφωτίσουν τους σύγχρονους ανθρώπους και να τους παράσχουν

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

αντικειμενική και έγκυρη πληροφόρηση, που θα τους βοηθήσει να αποφύγουν το σκοταδισμό, τις προκαταλήψεις και την καλλιέργεια ρατσιστικών αντιλήψεων. Όλα τα παραπάνω επιτεύγματα θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο και στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των σύγχρονων κοινωνιών.

Τελικά, και η στροφή στην παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα του λαϊκού πολιτισμού μπορούν να βοηθήσουν το σύγχρονο άνθρωπο να αντιμετωπίσει την κρίση που ματίζει την ανθρωπότητα. Πράγματι, ο άνθρωπος που σέβεται τις παραδοσιακές αρχές και αξίες, ο άνθρωπος που αξιοποιεί την πείρα και τη γνώση του παρελθόντος και αποφεύγει με την αξιοποίηση της γνώσης αυτής τα σύγχρονα προβλήματα είναι ένας άνθρωπος ικανός να πορευτεί στο μέλλον με αισιοδοξία, αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση. Εξάλλου, ένας τέτοιος άνθρωπος μπορεί να επιβιώσει, εστιάζοντας σε φυσικότερους τρόπους ζωής, των οποίων βασικό στοιχείο ήταν η εγκράτεια, η ολιγάρκεια και η ισορροπία που επιτυγχάνεται μέσω της πίστης σε παραδοσιακές αρχές και τρόπους συμπεριφοράς, οι οποίοι στηρίζονταν περισσότερο στις ανθρώπινες σχέσεις και πολύ λιγότερο στην κατανάλωση και την απόκτηση υλικών αγαθών.

Ολοκληρώνοντας την πραγματεύση του θέματος, αξίζει να τονιστεί ότι η κρίση που ταλανίζει όλες τις ανεπτυγμένες χώρες του πλανήτη σήμερα είναι πολύπλευρη. Αγγίζει όλους τους τομείς, από την οικονομία μέχρι και την ηθική, και απαιτεί, για να αντιμετωπιστεί επιτυχώς, όχι μόνο συσσώρευση υλικών αγαθών, αλλά κυρίως στροφή σε ανθρωπιστικές αξίες και ιδανικά, ανάπτυξη των τεχνών, των γραμμάτων και των επιστημών και εμπλουτισμό όλων των πτυχών του πολιτισμού, σύγχρονου και παραδοσιακού, ώστε να επιτευχθεί η πολυπόθητη ανάκαμψη, που δεν επιτρέπεται να είναι μόνο υλική, αλλά επιβάλλεται να είναι και πολιτιστική.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

1. Θέμα του κειμένου αποτελεί η αποχή του σύγχρονου νέου από τα κοινά. Αρχικά, ο αρθρογράφος χαρακτηρίζει τη σύγχρονη εποχή ως α-πολιτική, χαρακτηρισμός που αποδεικνύεται και από το μεγάλο ποσοστό των νέων που απέχουν από τις εκλογές. Στη συνέχεια, επισημαίνει ότι οι φορείς της πολιτικής που προέρχονται από τον καλλιτεχνικό και αθλητικό χώρο διακρίνονται από πολιτική άγνοια και τονίζει ότι το θέμα πρέπει να απασχολήσει τους πολιτικούς. Μάλιστα, ειδικά σε ό,τι αφορά τους νέους, παραθέτει μια σειρά από αιτίες της αδιαφορίας τους για τα κοινά, όπως είναι το γενικότερο κλίμα της εποχής, οι έντονοι ρυθμοί ζωής, αλλά και η γενικότερη κρίση της πολιτικής και ιδεολογικής κατάστασης σήμερα. Μάλιστα, υπογραμμίζει ότι γεγονότα όπως τα παραπάνω μαζικοποιούν τη νεολαία και την καθιστούν αμέτοχη των πολιτικών δρωμένων γενικότερα. Ο συντάκτης του άρθρου τονίζει, επίσης, την ανάγκη λήψης μέτρων για το πρόβλημα, όπως είναι η μεταλαμπάδευση ηθικών αξιών στους νέους, η ανάγκη κρατικής δικαιοσύνης και η ανάληψη της ευθύνης από τη μεριά των κομμάτων, τα οποία οφείλουν άμεσα να εκσυγχρονιστούν και να επαναπροσδιορίσουν τους στόχους τους. Επιπλέον, εφιστά την προσοχή και της ίδιας της νεολαίας σε θέματα πολιτικής, εφόσον θεωρεί πως οι νέοι μπορούν να έχουν επίγνωση των σύγχρονων προβλημάτων. Προκειμένου να επιτευχθεί η πολιτικοποίηση των νέων, προτείνει τη συμβολή των φορέων αγωγής, ενώ κρίνει απαραίτητη και τη βοήθεια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των πνευματικών ανθρώπων. Το άρθρο ολοκληρώνεται με τη διαπίστωση ότι είναι σημαντική η ευαισθητοποίηση του νέου για τα κοινά και ότι αυτό αποτελεί ευθύνη όλων, καθώς και πρόβλημα του οποίου η λύση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ανέφικτη.
2. Οι νέοι άνθρωποι αποτελούν το μέλλον μιας κοινωνίας και, αναμφισβήτητα, έχουν τη δύναμη που μπορεί να διαμορφώσει τις κοινωνικές εξελίξεις, μολονότι παρατηρείται έντονα η αποστασιοποίησή τους από τα κοινά. Μάλιστα, ο σύγχρονος τρόπος ζωής, τον οποίο διακρίνει η αναζήτηση της ευτυχίας σε πρότυπα υλιστικά, αλλά και η απογοήτευση από την τρέχουσα πολιτική κατάσταση κι από τους φορείς της πολιτικής εξουσίας

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

αποθαρρύνουν σήμερα τον νέο άνθρωπο και τον καθιστούν αδιάφορο απέναντι στα κοινά. Ωστόσο, ο νέος αποτελεί δυναμικό κομμάτι της κοινωνίας με σημαντική επίγνωση των κοινωνικών προβλημάτων, όπως η ανεργία, η εγκληματικότητα, η κρίση στην παιδεία. Παράλληλα, οι νέοι διαθέτουν άνεση στο χειρισμό της νέας τεχνολογίας, έχοντας τη δύναμη να προωθήσουν ζητήματα τεχνικού πολιτισμού, επιστήμης, αλλά και γραμμάτων. Είναι, επομένως, αντιληπτό το γεγονός ότι μπορούν οι νέοι, παρά την άρνηση που τους διακρίνει για τα κοινά, να επέμβουν δυναμικά στις εξελίξεις της κοινωνίας κι ανάλογα να τις διαμορφώσουν.

3. α) Το συγκεκριμένο ρητορικό ερώτημα εξυπηρετεί αρχικά τη μετάβαση σε νέα παράγραφο και λειτουργεί ως θεματική της πρόταση, προκειμένου ο αρθρογράφος να προβεί στην ανάλυση των αιτιών που απομακρύνουν τους νέους από τα κοινά. Παράλληλα, θέτει αυτόν ακριβώς τον προβληματισμό, ενώ στο κείμενο προσδίδεται αμεσότητα και ζωντάνια. β) Η 4η παράγραφος του κειμένου λειτουργεί μεταβατικά. Ο αρθρογράφος, μετά την παράθεση των αιτιών που οδηγούν τη νεολαία σε α-πολιτική συμπεριφορά, θα προβεί στην αναφορά των μέτρων που είναι απαραίτητα για την αντιμετώπισή του.
4. α) **ενασχολήσεις: δραστηριότητες, ξεχάσει: λησμονήσει, μέριμνα: φροντίδα, ενδιαφέρον, επίγνωση: συναίσθηση, συνείδηση, προσανατολισμός: κατεύθυνση** β) **εξέλιξη: οπισθοδρόμηση, ασυνέπεια: συνέπεια, επιτρέπουν: απαγορεύουν, ενεργή: αδρανής, ανενεργή, αποκάλυψη: απόκρυψη.**
5. **Πρόλογος:** Ζούμε σε μια εποχή που τη χαρακτηρίζει πλήθος προβλημάτων, όπως η κρίση θεσμών και αξιών, τα προβλήματα κοινωνικής παθογένειας, η μαζοποίηση, το οικολογικό πρόβλημα, η γενικότερη κρίση της πολιτικής. Ωστόσο, έντονο παραμένει το φαινόμενο της αποχής του σύγχρονου ανθρώπου από τα κοινά, ειδικά του νέου. Το ζήτημα αυτό χρήζει σοβαρής εξέτασης και απαιτεί την ανάπτυξη των κυριότερων παραγόντων που το

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

προκαλούν, καθώς και των τρόπων με τους οποίους το σχολείο, ως σημαντικός φορέας αγωγής, μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπισή του.

Κύριο θέμα: α) Αιτίες αποχής των νέων από τα κοινά

- **Η έλλειψη πολιτικής διαπαιδαγώγησης** από τους φορείς που είναι υπεύθυνοι, δηλαδή από την οικογένεια, το σχολείο, την κοινωνία.
- **Η ανευθυνότητα και η ανωριμότητα των πολιτών.** Πολιτική είναι η τέχνη του «άρχειν» και του «άρχεσθαι» και η τέχνη να μετέχει κανείς αποτελεσματικά στα κοινά. Τα άτομα που δε συνειδητοποιούν αυτήν την ευθύνη γίνονται υπήκοοι, έρμαια της όποιας εξουσίας.
- **Η ιδιοτέλεια.** Ο άνθρωπος προτάσσει το ατομικό του συμφέρον, το «εγώ», στο «εμείς».
- **Το καταναλωτικό πρότυπο που προβάλλεται στους ανθρώπους,** τους δημιουργεί μια τάση ιδιοποίησης όλο και περισσότερων υλικών αγαθών, ενώ το χρήμα αναδύεται ως αξία. Έτσι, ο άνθρωπος αδιαφορεί για τον συνάνθρωπο, την πολιτεία, την ηθικότητα σκοπών και μέσων.
- **Ο ατομικισμός και ο ανταγωνισμός.** Το ατομικό συμφέρον κυριαρχεί, ο άνθρωπος αλλοτριώνεται, δε λαμβάνει υπόψη του τον κοινωνικό χαρακτήρα της ανθρώπινης ύπαρξης, γίνεται ατομιστής, αδιάφορος για τα κοινά.
- **Η απολιτική σκέψη προβάλλεται ως μόδα,** γεγονός που ξεκινά από την έντονη αμφισβήτηση της κομματικοποίησης εκείνης που οδηγεί στον φανατισμό και τη μισαλλοδοξία και καταλήγει στην πλήρη πολιτική αδιαφορία.
- **Η επικράτηση μιας ιδεολογικής σύγχυσης** λόγω της ύπαρξης πολλών ιδεολογικών ρευμάτων στην εποχή μας. Συνέπεια αυτής της σύγχυσης είναι ο αρνητισμός, ο μηδενισμός, η αδιαφορία για τα κοινά, φαινόμενα που παρουσιάζονται κυρίως στους νέους.
- **Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δε λειτουργούν σωστά.** Πολλές φορές τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ξεφεύγουν από την αποστολή τους, παραπληροφορούν το κοινό, το μετατρέπουν «σε ευσυγκίνητη και εύπλαστη μάζα». Τότε τα άτομα αμορφοποιούνται, χάνουν την ατομική τους ευθύνη, μετατρέπονται σε άβουλα όντα, αποπροσανατολισμένα και απολιτικά.
- **Η αντιδημοκρατική συμπεριφορά των πολιτικών,** που είναι οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι του λαού. Αυτοί εκμεταλλεύονται τη

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:

Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

θέση τους για την ικανοποίηση των προσωπικών τους φιλοδοξιών,
απογοητεύοντας τον λαό με τη συμπεριφορά τους.

β) Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου με τη συμβολή του σχολείου:

- Ως μικρογραφία της κοινωνίας, η σχολική κοινότητα, με κανόνες και νόμους, επιχειρεί να διαμορφώσει ανθρώπους που θα προτάσσουν το συλλογικό όφελος και όχι μόνο το ατομικό, που θα συνεργάζονται και θα αναπτύσσουν τις κοινωνικές αρετές της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας, αλλά και θα εναντιώνονται στον ρατσισμό και τον καιροσκοπισμό.
- Το σχολείο προετοιμάζει τους αυριανούς πολίτες, που θα συμμετέχουν στα κοινά, θα πειθαρχούν στους νόμους της κοινωνίας, θα μετέρχονται τον διάλογο και την πειθώ και όχι τη βία, για να λύνουν τις διαφορές τους. Διαμορφώνει, δηλαδή, ενεργούς πολίτες, σφυρηλατώντας δημοκρατικά ακέραιες προσωπικότητες, ιδιαίτερα σε μια εποχή στην οποία παρατηρείται αδιαφορία για τα κοινά, εκτεταμένη κρίση της πολιτικής, αλλά, κυρίως, διόγκωση της αδικίας και της ανισότητας.
- Το παιδί κοινωνικοποιείται πολιτικά μέσα από τα ειδικά μαθήματα, όπως είναι η αγωγή του πολίτη, η ιστορία, η κοινωνιολογία.
- Ο δημοκρατικός τρόπος διδασκαλίας, η προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας.
- Η σωστή λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων θα συντελέσει στο να προετοιμαστούν οι αυριανοί πολίτες.

Επίλογος: Συγκεφαλαιώνοντας, θα λέγαμε ότι αποτελεί ύψιστη ανάγκη η συνειδητοποίηση πως οι νέοι, ως καίριο μέρος μιας κοινωνίας, οφείλουν να συμβάλουν αποφασιστικά και δυναμικά στη διαμόρφωση και εξέλιξή της. Απαιτείται, επομένως, ενεργοποίηση, αφύπνιση των νέων, άμεση δράση. Παράλληλα, στο δύσκολο αυτό έργο είναι σημαντική η αρωγή των φορέων κοινωνικοποίησης, όπως είναι το σχολείο, για την εμπέδωση ανθρωπιστικών αξιών, προκειμένου η νεολαία να βοηθήσει σημαντικά στην αντιμετώπιση των πάσης φύσεως προβλημάτων και στη γενικότερη κοινωνική ανάπτυξη σε όλους τους τομείς.